

אונקלוס

שביעי כג וְלֹא תִלְכוּ בַחֲקֵת הַגֹּיִם
אֲשֶׁר-אֲנִי מְשַׁלַּח מִפְּנֵיכֶם פִּי אֶת-

ברוריא. מיד ציווה תלמיד, פתה
ונשמעה לו. נכנס ריבי מאיר
לבקר, מצאה שהוא בעלה.
נתבישה וחנקה עצמה. וריבי
מאיר ואותו תלמיד³⁰ גלו. אמרו:
גלות מכפרת עוון.

פירוש: "ריש גלותא" - הוא ריבי
יהודה הנשיא. "ביקש לעשות
תשובה" - על ידו. "למדבר";
- כד"א מי יתנני במדבר מלון
אורחים (ירמיה ט א). "שלושה
ימים" - רצה לומר, ביקר דינו
בתורה נביאים וכתובים,
ושלושה עולמות. לא מצא לו
תקנה, אלא בתשובה. "אילן",
סוד תורה, דכתיב: עץ חיים היא
למחזיקים בה (משלי ג יח). כמין
אריה, הוא המקטרג, כד"א ארי
במסתרים (איכה ג י). דאמר
בזוהר: מומי³¹ לכל חד כפום
חובוי. "ושמט אחת מצלעותיו",
שגרם לאשתו מיתה, כד"א ויקח
אחת מצלעותיו (בראשית ב כא),
דקטריג עליה. "ושלח וריפאו",
דכתיב: ושב ורפא לו (ישעיה ו
י ע"ב).

חמדת ימים פניו בקרקע. והביאה לו יין
לשתות ולאכול, לא רצה. אמרה:
ולמה אתה מתבייש, ולא אתה
הוא ששיחקת עמי כל הלילה.
הלך לו אצל ריש גלותא, סח לו
המעשה. אמר: כל מה שתגזור,
אני מקבל עלי. אמר [ריש
גלותא]: הוליכו אותו למדבר
מהלך יום אחד, וקשרו אותו
בחבל שלושה ימים על האילן.
לילה ראשונה בא דמות אריה,
הריח בו הניחו והלך, וכן בלילה
שנייה. לילה שלישית - הקישו
ושמט אחת מצלעותיו, אמר ריש
גלותא: הביאוהו. הלכו והביאוהו
ורפאו. וכל זמן שהיה עולה
לרגל, היה יושב אצלו ולא היה
רוצה לילך אצל רבי יהודה
טבחא. ראה גרם היין. וכן אמר
שלמה המלך ע"ה: אדם אחד
מאלף מצאתי (קוהלת ז כח), ר"ל
באנשים. ואשה בכל אלה לא
מצאתי (שם). ואמרו²⁸: אם תמצא
עורב לבן - תמצא פֶּשֶׁרָה בנשים.
אמרה²⁹ ברוריה, אשת ריבי
מאיר: חוץ מברוריא. אמרו: ואף

מעייני חמדה 28 חופת אליהו טו. 29 המעשה נרמז בגמרא ע"ז יח ב, שם נאמר, שר' מאיר
ערק לבבל. ואיכא דאמרי ממעשה ברוריה. רש"י הביא במלואו את מעשה
ברוריא כדלהלן, ולא ברור מאיזה מקור. 30 וברש"י לא נזכר אותו תלמיד.
31 מומי. כל אדם נענש בהתאם למעשהו.